

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Alchemistische Sammelhandschrift - Cod. Allerheiligen 3

Nagel, Paul

[Leipzig], [um 1605]

>Modus practicandi philosophicus<.

[urn:nbn:de:bsz:31-50343](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-50343)

trinitatis die unius davorum in facta sunt pignora et
 unigenitus, so wird er genant davor in dem davor
 fater, und ist mit geseit die unis. Oben ist
 davor ist unis davor davor. Davor ist
 anst davor davor unis factum alle sunt
 glider. Ist davor davor davor in die davor
 so wird davor davor davor davor davor
 oder davor davor ist in davor davor davor
 in davor davor davor in dem unis davor davor
 davor in davor unis. Davor aber davor davor
 unis anst davor davor davor davor
 so wird davor davor davor davor davor
 davor davor unis unis. Davor so davor davor
 davor so davor davor davor davor.

Soli Deo uni ac Trino sit laus
 honor & gloria in
 finita secula.

a
 u
 u
 u

MODVS PRACTICAN DI PHILOSOPHICVS.

Nunc igitur in dei nomine practicum verbum &
 modum agendi philosophicum, quomodo perficiat
 ipsum elixir sive Tinctura alba l. rubra et
 solo davor davor, sup ipsum davor davor
 rubra corpora a perfectione diminuta, ut in perfectione
 consistant vera & perfecta davor aut davor
 vera, omni rubra meliora. Et davor igitur davor
 tum qui est non davor, qui apud philosophantis

prima materia nominatur, & Elementum Vnum frigidum
 & humidum, aqua permanens, spiritus corporalis, vapor
 intellectus, aqua benedicta, aqua munda, aqua sapientium,
 tum, acutum spiritum, aqua mirabilis, res celsitatis gra-
 lac virginis & spiritus corporalis & alij in finitibus nomi-
 nibus in spiritum libris nominatur, quia tamen nota
 quamvis varia sunt semper unam & eandem significat
 rem, utpote solam spiritum sapientum & ex ipso solo elicitur
 ut videtur artis Alchimiae & suo modo ipsa tinctura
 alba & rubra. Hinc ergo dicit Geber: quoniam in
 multiplicitate rerum ars una est perficitur, est enim ut una
 lapis unus, materia una, in quo consistit totum magistratum
 cuius non addimus rem extraneam, nisi quae in visis preparatur
 superflua remaneant: Nam in eo & per unum sunt omnia
 huius artis necessaria, & dicit notanter eius non addimus
 rem extraneam pro aurum & argentum quod est extranea
 ipsi liquidi si apponantur in visis fermentantur, quae sunt cordi
 intentionis dno pro quos opus Alchimicum spiritum completum.
 Et alius philosophus ait: Unum quod est & quod multiplica-
 rit. Et Dionysius dicit: incommensurabili altissimi natura, qua
 non est mundana nisi in sua natura, hinc itaque alium voluit in-
 troducere. Et introducere, nec pulchrum, nec aquam, nec aliam
 rem extraneam, quae diversae ut lapidem unum spiritum est commu-
 dant. Et sic breviter patet intenti quod tinctura lapidis spiritum
 non extrahitur nisi ex solo sapientum, omnibus alijs rebus
 inartificialibus & scriptis et sunt sola, alumina, vitriola, et fustes per
 Et iste spiritus nominatur est radix spiritum, arbor alta ex
 qua rami infiniti multiplicabuntur. Et iste dicitur in libris, notis
 in capitulis librorum, quos spiritum habent.

prima:

Prima autem operatio ad perfectionem huius lapidis p̄ti-
 mus, q̄ dicitur Sici dicitur vocatur sublimatio, quomodo
 autem Sici dicitur dicitur sublimari & ad p̄tē factiōem
 dicitur, huc in sequentibus dicitur abq̄ alia p̄tē factiōem
 fiet. Sed nota q̄ ista sublimatio ō est vulgaris sed p̄tē
 Quia sublimatio nra ō i nisi subtilitas, quia in sublimatio
 istis lapidibus sup̄fluitates remouemus & sublimationem.
 Est autem sublimatio Sici partium ō figuram illi,
 nra a p̄tē figuris, quia partes subtilis ō figura illi,
 nra p̄tē figuris, partes ō figura dicitur remouent, &
 sic volumus q̄ ō separant ab invicem, sed remouent
 simul et mutuo figurantur. Et sciat quicunq̄ vult sublimat
 Sici nra nra, in quo virtus lapidis nri est, totū
 tum magisterium p̄tē dicitur & facit. Nam ut dicit
 Galen: Artis tota p̄fectio consistit scilicet in sublimatio
 & in vase & in recipiente sp̄tē, quoniam in ista
 sublimatio Sici figurantur & consistunt ō ista modi, ut p̄tē
 sublimatio, distillatio, ampullatio, distillatio, coagulatio, p̄tē,
 factio, calcinatio, figitio, incinatio & funditio alba
 & rubra, uno furno & uno vase nra nra limantur
 usq̄ ad eius finalem consumationem, dicitur. Si multas
 capitula tradiderunt, ut p̄tē sunt obscurior ad intelligem-
 dum & ut ipsi insipientes ad eam nullatenus pervenerunt.
 Et igitur in nouo Iesu Christo p̄tē figuram em-
 phaticam lapidem Sici Sici primarium, huius figuram,
 tum, q̄ nra prima corporum p̄fectioem p̄tē, ut p̄tē
 & ut nra & ponat nra in albidum mundum, huius
 latitudinem, rotundum, orificia eius bene obturato sigillo

Hermitis, ut possit aliquo modo respirari & ponas in ea
 suffocandum in subum lectulum bene stratam, temperatam &
 calidam & mensuram quod glutinum calidam conservando in
 in suis sideris sublimari usque amplius o sustentent modo
 ascensionis & diffusionis, donec ipsi ab intus incipit pu-
 trificari, suffocari & coagulari in consummatis ignis &
 figari, sic & amplius & fumosam aëream substantiam
 o ascendat sed in fundo remanet siccis, humiditate ignori-
 stis, putrefactis & coagulatis, in terram nigram cum
 & caput cornu nigrum & elementum terram siccum de-
 cōfecto, tunc nova sublimatio quod e exordata, in qua
 parati fuerunt omnes periculi modi agendi, & sublimati, distillati
 coagulati, putrefactio, calcinatio & fixatio, uno mase & uno
 firus ut dicitur e quia quando lapis noster est in mase sic
 & eam ascendit & finem ad caput noster sublimatio &
 ascensio dicitur. Sed quando ex alto e contra ad infima nit
 & ad fundum descendit, dicitur & caput distillatio & descensio.
 Sed quando lapis tunc incipit putrefieri & multiplici talia asumpere
 & diffusionem sic & incipit coagulari, tunc dicitur & caput
 putrefactio & coagulatio & sic tandem & calcinatio & fixatio
 & defectu humiditatis aquam radicalem, tunc caput calori-
 natio & fixatio uno actu decoquendo simul & simul uno vase
 duno firus, ut e pitagoras. Etiam in illa sublimatione facta
 una separatio elementorum ut dicitur quod: Quod noster lapis
 nihil aliud est nisi Elementorum separatio & eorum connectio.

Nam in nova sublimatione Elementum aquam, frigidum & humidum
 transmittit in Elementum terram siccum, calidum, ex quo patet
 & separatio Elementorum quatuor, in uno lapide o est mixtura

separatio, sed phreza, qm in sublimari una iam facta & frigidissim
 mi Elementa separantur, quia in uno liquidi solim die
 sunt Elementa formalia s Terra & aqua, Terra q virtutibus
 in se continet ignem rari fecitatis, Aqua v. q in se conti
 net aera rari humiditatis & separatur q in uno liquidi
 solim sunt duo Elementa formaliter, licet q sunt virtutibus.
 Ergo dicit P. Non est autem separatio Elementorum
 quatenus in lapidi uno, ut idiotae intelligunt. Inna
 autem una est quidam arcum abscunditum, qm quis
 virtutibus sentitur, quia sunt Terra & aqua, Alia v.
 duo Elementa q sunt aera & ignis o tanguntur in arcum
 me qm largiuntur, me locus eorum videtur, me virtutibus
 eorum sentitur nisi ut prioribus Elementis q ff Terra & m
 quorum tens in directione eorum q tunc coloris. Ecce di
 di pra iam habes secundum Elementum, in lapidi qm qm
 Terra nigra, caput cordis, mater, cor, radii aliorum, sicut
 quam terram tanquam sup stipitem ora alia fin
 dantur, Quod etiam Elementum terram sicut multis no
 minatur nominibus in qm libris, dicitur enim Lato
 Hispanis, flos nigra, ut nostris, minus in q m
 Graecis, dicitur etiam napulus & aera & alia una in
 finita, quocumq; tam modo dicitur significatur, nisi
 non, sicut ut una sola est & eadem ab una v ortum
 habens. Sic ergo q tam primitivam humiditatis q in
 sublimari qm constat, factum est volatile figuram
 & molle durum & aquosum terrenum. Et etiam qm
 mutatur di na in nam, ut aqua na in d etiam
 naturalis in Turba. Item facta e unitio coniugationem
 & frigida & humida coniugationis in calidam sicca,

secundum medicos. Item factum spirituale componitur factum
 utiam liquidum spiritum idem Albidum. Item factum est
 de manifesto occultum idem Rubeum in Libi 3 p. 103. Et sic
 patet intellectus p. 103. Cum dicunt quatuor uari liquidis
 nihil aliud est nisi nars puritas et Elementorum Resolu-
 tio patet. Nam p. talium incorporeum humiditatis factum
 humidum sicum et volatile figuram et spirituale componitur
 et liquidum spiritum et aquam ignum, Barium terram
 et uari puritatis uas et ora et illa rotam videlicet
 et uas uas puritatis.

SECUNDA PREPARATIO; Hoc est Terra nigra

drabio; Nunc iter in Dei benedictione ad eam
 puritatem qua est terra nigra drabio et transcundum
 simplici drabio. Et iter terram nigram videlicet quae
 coram dicitur, et contineam in mundissimo purissimo
 ter castis partes duas et addi ei de p. te resoluta aqua.
 Pica quam nostri p. tem unam p. nigram tunc in unum
 confidendo uigam in bibendo terram sicca sitient donec
 bibat transtam suam puritatem et tunc in unum in unum
 chaos comiscas contendo, ut bona et profunda fiat unio coram,
 quo facto imponatur in suam calcidula firmiter chosum
 ne respicit et ponatur in heticum suum bene factum et tempera-
 tum, stimo calidum et siccatu, sed in heticis bibitis in
 suis rescribit p. 8 dicit ad p. tem drabio terra postea
 excipiat ipse liquor et stant et lacte in bibitis aut pig-
 virgineo p. modum unius et iter bibat transtam suam et
 uisum imponatur alucolo suo temperato heticum calido, ut p. do,
 rose excipiat p. tem. Erit igitur iste ordo nitentis terra

Arnoldi
 Bi hat Giba
 Giba, qm Giba
 Giba post q
 libit fructu
 dabit autu
 plim.

inhibitionis quater videndum, & purissimum liquidis
 terram sufficienter admodum tracti dicitur, et sic
 per hoc gradus confectionis, ad inhibitionis, conficere
 tione & calcinatio caput cornu & terram nigram &
 si tunc sufficienter mundasti & ad albidum perduxisti
 in ignis, calcinatio & aqua dealbata. Tunc ipsam
 terram sic albam diligentiter inspiciendo, etiam ad per
 nam ipsa est qm bonum Terra alba foliata, & alba
 magna alba. Et hoc e qm qm Mercurius dicit cum dicit;
 hac terra cum sua aqua putrescit, qm cum putrescit & unum,
 dicitur, angelo dei totum magistratum terminatur.
 Unde Hieronimus; Agathus laus latorum & immunditiam
 omni ab eo respicit. Item in ista compositione & quatuor
 facta est una coniunctio elementorum, qm ibi fit spiritus
 elementis aqua cum terra, & auro terra cum deo.
 Item ibi facta est coniunctio viri & mulieris. Item
 facta est coniunctio & sui & aqua caelestis mundicie.
 Item facta est coniunctio ibi auri & argenti ☉ & ☽.
 Item ibi facta est unificatio corporum mortuorum.
 Quid dicit qm qm respicit mortificationem & unificationem
 o laborant in hac arte. Et alius dicit, qui fit mortifi-
 catio & unificatio ille erit dominus artis. Et alius qm
 dicit: Terra nostra sicca nullum fructum fert, nisi aqua
 sua pluviali deorsum humectetur. Item terra nostra mi-
 seris, et dum incipit bibere, bibit usq; ad fures. Item
 terra nostra fructifera, aqua irrorata qua sitit sitiens
 haurit postquam bibit fructum dant continuam. &
 alia multa in libris Porphyrii continentur, qm parabolice
 posita sunt, ut ars ab insipientibus opeperatur. Ecce
 de dei gratia idem habes terram dealbatam foliatam

71
 71
 71
 71

paratam et adjectam ad fermentationem suscipiendam,
 qua fermentatio est ipsius animatio: Quare dicitur 3°
 dealbati terram nigram antiquam impuratis fermentatione.
 Et alius: seminati aurum nigrum in terram albam
 foliatam et ipsa fructum appertabit contemplum.

FERMENTATIO TERRÆ DEALBATAE FO-

LIATAE: Quando igitur ad tertium procedimus
 ad fermentationem terrae dealbatae ut animatum corpus
 mortuum et reanimetur, ut virtus eius multiplicetur
 usque ad infinitum, ut perficiat ipsam Eligere desiderium ali-
 dum tingens quod est corpus in Deum missimum.
 Sed nota quod fermentationem est in gaudi corpus mortuum in
 mundantia aqua quod fuerat matrimonium et copulationem inter
 terram albam et fermentationem. Idcirco in omni fermentati-
 onem debet ponderis minus esse. Si igitur terram albam
 foliatam ad eligere albam volueris fermentationem et stabat
 in completo naturae Tinctura per perficiam corpus. Tunc
 et terram dealbata seu foliatu corporis mortui per tres et
 de aqua vita reserata per duas et per unam et dividit
 am de fermento, fermentationem autem sit paratam, ut sit alba
 caly et fusa ac subtilis sed aqua albam perdit tota virtute.
 Si vero ad rubrum tunc sit caly citrinissima aurum parata,
 et o erit aliud fermentationem quam fermentationem argenti, argentum.
 fermentationem aurum, aurum. Et non erit aliud fermentationem.
 Ratio autem est, quia ista duo corpora licentia sunt, quod: nigrum
 radii tingentis in splendida cutem corpora albidum et rubidum
 vera. Quae ipsi sunt eadem nam purissimi et apta ad speciem
 lapidis phoenicea. Haec ergo unquamque spiritum in se habent
 et unum quod gemis cum suo est. Quoniam opus albi ad albi.

ficandum, Opus v. mibi ad rubificandum, & v. m. s. s.
 Opus unius lapidis cum opus alterius, a ligno erubescit si
 secus fuerit. Reges dicuntur v. s. s. Lapis in Opus
 & tribus, aqua ex corporo, spiritu & anima. Nam
 terra alba foliata est corpus; Firmamentum est, quod vitam
 tribuit aqua mediante qua spiritus notatur.

De coniunctione trium unum matrimonium,
 liter in unum chaos:

Confice igitur has res in unum matrimonialiter sup lapidem
 dum mundum huius mundo & uniusmodi coniunctione
 p minima in unum chaos confisum, ut omnia videtur
 unum corpus inseparabiliter. Postea sapienter ponas
 in solum phidum adaptatum & in horum solum
 calidum, temperatum, npon ut coaguletur & pignus
 & fiat unum corpus album. Quo facto rursus unum regem
 pias lapidum candidum huiusmodi, ipsius huiusmodi
 tibi in lapidi mundissimo & iterum cum huius
 pte aqua sua ipsum iterum imbibis, imbibendo, ut huius
 stum tollat, & rursus npon in alio huiusmodi clarum
 mundum in huiusmodi temperatum calidum, ut in
 cipiat iterum solum, & huiusmodi aqua bibitam regem
 pmittat in alio huiusmodi. Et sic vitra huiusmodi multi
 plica donec excoluntissimum lapidum album p huiusmodi
 vitruos preparaveris figuram, statum, pmanentem regem
 dicitur corpora, m huiusmodi figuram, ad m pte aqua figuram
 sup ignis pignam figuram & ad omnia corpora
 pfectiora diminuta in aurum argentum m huiusmodi.

Et quicquid huiusmodi complementi ordo magis vitruos
 plurima p huiusmodi, coagulatione, contritione & huiusmodi
 tanto huiusmodi excoluntissimum m dicitur. Et huiusmodi
 magis ac magis multiplicatur: Nam quicquid p huiusmodi.

veris sup[er] ipsum lapidem eius p[ro]p[ri]am bonitatem n[on] s[er]vata
 toties multas p[ar]tes liberabit in eis p[ro]p[ri]am sup[er] capera
 a p[ro]p[ri]am d[iv]inam. Et p[ri]mo illius medicina e[st] p[er] una
 convertit 100. p[ar]tes a[er]is lib[er]i corporis in argenti. In
 r[ati]o n[on] s[er]vata convertit 1000. in 3[ta] 10000, in 4[ta]
 100000. In 5[ta] mille millia, in 6[ta] infinita millia.
 Et sic p[ro]cedendo in infinitum usq[ue]. Et sic magnam d[iv]i
 ctam p[ro]p[ri]am inquit: Sapienter laudant n[on] s[er]vatorum. Et si
 una contritio & una imbutio sibi sufficiunt, o toties
 ac toties verba eorum n[on] s[er]vatorum.

Operatio 3[ta] : Regis ignis

Gloriosissimi albi Rubificatio :

Si igitur hunc lapidem gloriosum Regem album, q[ui]
 transformat & tingit q[ui] & ora corpora imperfecta
 in unum luminis convertent volueris in lapidem
 rubrum, ut fiat Eligir & tinctura Rubificans, q[ui] trans-
 mutat ac tingit q[ui] ac om[n]ia corpora in acrisimum
 solis. sic p[ro]cedi. Et ipsum lapidem album &
 d[iv]idit in p[ar]tes duas, unam p[ar]tem arguuntat:

ad Eligir ad album, ut prius dictum e[st] cum aqua sua
 n[on] s[er]vata alba, & sic nunquam d[iv]idit e[st] eius.

Sed aliam p[ar]tem ponat in fornaculo thornu p[ro]p[ri]am mundum
 clarum, lucidum & ponat se in fornaculo sua sua d[iv]i
 p[ro]p[ri]am & auge sibi ignem, donec in d[iv]isio ignis
 digestionis in rubicundissimum convertatur lapidem
 q[ui] sup[er] p[ro]p[ri]am sanguinis dicitur & a[er]is purpurinum, Rubinis
 corallus & sal rubrum. Quo dicto color n[on] s[er]vata, ut clarificat
 rubrus ut p[ro]dictum e[st] in luti coloris sicis combustis; tunc
 accipe illum Regem p[ro]p[ri]am, n[on] s[er]vata d[iv]isio ad p[ro]p[ri]am.
 Et si volueris ut fiat tinctura rubificans & Eligir

altissimi transformans & tingens Φ , Ω & Θ
 corpus in tenuissimum solisferum corpus, Tunc fieri
 mutationem eius per tres cum per tres & dimidia anni
 purissimi purant, ut sit calyx subtilissima & citrissima
 cum dulcibus partibus aqua solisferata artificialiter in
 nunc chaos videtur coniungitur & minima usque ad oculum,
 tum corporis & ipsum suo aluculo, maturose igitur, ut
 digeratur usque ad suam completionem & ad albu
 calcat rubicundissimus lapis sanguineus natus. Item
 iterum ad puritatem de parte sua solisferata reserata
 ut gradatim modo digestionis per fractionem & ad
 in eius perfectionis augmentum & conuersionem beatitudinis
 cum nitenti operis, de sua parte sibi reserata sua nunc
 conuersione, solisferata tandem ut eius beatitas nunc
 hiphicatur usque in infinitum & o de sua Θ . Cuius
 una pars in primo gradu perfectionis 100 partes & albi
 cinerato & sale nitro incensibile positi sicut purum
 igitur et feruor & statim tingit & transformat Ω
 in tenuissimum Ω , meliorum omni iudicium. Quod per
 in nitenti lapidis incensibile, quibusque ipsi & Θ & Ω
 in infinitum hiphicatur conuersionem & sic nunc
 completur purissimum arcannum & hiphicatur incensibile
 sibi. Quam dicunt Φ : lapis nunc est lapis trium
 colorum sicut niger primo, albus in medio, ruber
 in ultimo. Et alius Φ dicit: Calor agens in hunc
 dum primo generat nigredinem & agens in seorsum, Φ
 tunc in albidum, & in albidum citrinitatem.
 Nam album nihil est aliud quam nigredinis perfectis
 ablatio, & ex nullo albo collecto & fortiter ipsi
 aut ipsius digestionem generat citrinitatem. Item alius
 Φ : videtur autem omni huius artis inuestigatores

94
95
albidum in nasi aquarum laticibus, q. rubor in
illa albidum occultus est, tunc oportet nos extrahere
sed solum fortiter coque, usq. rubrum fiat.

97.
Jam igitur laudetur sublimis natura DEUS
gloriosus et benedictus, qui creavit istam substantiam
et dedit illi substantiam tantam puritatem, quam o-
mnino nescimus ullum in vbi. ubi in ipso cum nescimus
et inaccessibilem partem propinqua, et ipse super e. forte et ipse
pugna fortiter resistit, alia quodam oia significat et ipse
extinguendum. Nota igitur verba et considerate mysteria
quod hoc sub benedictione sermonis collectis et conscriptis e-
totius artis Alchemicae scilicet et intellectus occultissimus.
et simpliciter ac plana verborum serie, absq. or. quatuor
benedictione compilatis, quod deo teste in singulari pars libris
nihil melius obtineatur q. supra scripta sunt. Ideo rogo ut
neminem nesciat, nec manibus impiorum offendas, quoniam secretum
secretorum omnium pars plani compilandum sequitur, sed
et tanta margarita ante porcos et mundaes o. et largienda
q. si fieret, fieret et contra deum qui benedictus in
omni aetate, et contra omnium pars scripta ager et p.

Nota: lapidis purificatio e. coctio, calcinatio, mortificatio
vivificatio, sublimatio, solutio, albedo et rubedo dicitur
fieri in calido et humido. Quod non evaporatio et fixatio
in calido et sicco.

Nota corpus e. argentum vivum fit in aqua.
Deinde in spiritibus e. aqua fit corpus et si amantur
nos e. de grosso fit subtile si est aqua, et spiritus fit
corpus p. Non datur aliis adin Corinthum.